

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

## ॥ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ഗംഗാമുത്തീര്യ സേനാസഹിതസ്യ ഭരതസ്യ ഭരദ്വാജാശ്രമേ  
ഗമനം

വൃഷ്യ രാത്രിം തു തത്രൈവ  
ഗംഗാകുലേ സ രാഘവഃ |  
കാൽയമുത്ഥായ ശത്രുഘ്ന -  
മിദം വചനമബ്രവീത് || 2.89.1 ||

ശത്രുഘ്നോത്തിഷ്ഠ കിം ശേഷേ  
നിഷാദാധിപതിം ഗുഹം |  
ശീഘ്രമാനയ ഭദ്രം തേ  
താരയിഷ്യതി വാഹിനീം || 2.89.2 ||

ജാഗർമി നാഹം സ്വപിമി  
തഥൈവാർയം വിചിന്തയൻ |  
ഇത്യേവമബ്രവീദ് ഭ്രാതാ  
ശത്രുഘ്നോ വിപ്രചോദിതഃ || 2.89.3 ||

ഇതി സംവദതോരേവ -  
മന്യോന്യം നരസിംഹയോഃ |

ആഗമ്യ പ്രാഞ്ജലിഃ കാലേ  
 ഗുഹോ വചനമബ്രവീത് || 2.89.4 ||

കച്ചിത് സുഖം നദീതീരേ -  
 ഽവാത്സീഃ കാകുത്സ്മ ശർവരീം |  
 കച്ചിച്ച സഹസൈന്യസ്യ  
 തവ നിത്യമനാമയം || 2.89.5 ||

ഗുഹസ്യ തത് തു വചനം  
 ശ്രുത്വാ സ്നേഹാദുദീരിതം |  
 രാമസ്യാനുവശോ വാക്യം  
 ഭരതോഽപീദമബ്രവീത് || 2.89.6 ||

സുഖാ നഃ ശർവരീ ധീമൻ  
 പുജിതാശ്ചാപി തേ വയം |  
 ഗംഗാം തു നൗഭിർബഹ്വീഭി -  
 ര്ദാശാഃ സന്താരയന്തു നഃ || 2.89.7 ||

തതോ ഗുഹഃ സന്ത്യരിതഃ  
 ശ്രുത്വാ ഭരതശാസനം |  
 പ്രതിപ്രവിശ്യ നഗരം  
 തം ജ്ഞാതിജനമബ്രവീത് || 2.89.8 ||

ഉത്തിഷ്ഠന്ത പ്രബുധ്യധ്വം  
 ഭദ്രമസ്തു ഹി വഃ സദാ |  
 നാവഃ സമുപകർഷധ്വം  
 താരയിഷ്യാമി വാഹിനീം || 2.89.9 ||

തേ തഥോക്താഃ സമുത്ഥായ  
 ത്വരിതാ രാജശാസനാത് |

പഞ്ച നാവാം ശതാൻയേവ

സമാനിൻയുഃ സമന്തതഃ || 2.89.10 ||

അൻയാഃ സ്വസ്തികവിജേന്തയാ

മഹാഘണ്ടാധരാവരാഃ |

ശോഭമാനാഃ പതാകിൻയോ

യുക്തവാഹാഃ സുസംഹതാഃ || 2.89.11 ||

തതഃ സ്വസ്തികവിജേന്തയാം

പാണ്ഡുകംബലസംവൃതാം |

സനന്ദിഘോഷാം കൽയാണീം

ഗുഹോ നാവമുപാഹരത് || 2.89.12 ||

താമാരുരോഹ ഭരതഃ

ശത്രുഘ്നശ്ച മഹാബലഃ |

കൗസൽയാ ച സുമിത്രാ ച

യാശ്ചാൻയാ രാജയോഷിതഃ || 2.89.13 ||

പുരോഹിതശ്ച തത് പൂർവം

ഗുരവോ ബ്രാഹ്മണാശ്ച യേ |

അനന്തരം രാജദാരാ -

സ്തഥൈവ ശക്ടാപണാഃ || 2.89.14 ||

ആവാസമാദീപയതാം

തീർഥം ചാപ്യവഗാഹതാം |

ഭാണ്ഡാനി ചാദദാനാനാം

ഘോഷസ്തു ദിവമസ്പൃശത് || 2.89.15 ||

പതാകിൻയസ്തു താ നാവഃ

സ്വയം ദാശൈരധിഷ്ഠിതാഃ |

വഹന്ത്യോ ജനമാരുഢം

തദാ സമ്പേതുരാശുഗാഃ || 2.89.16 ||

നാരിണാമഭിപൂർണാസ്തു

കാശ്ചിത് കാശ്ചിത് തു വാജിനാം |

കാശ്ചിത് തത്ര വഹന്തി സ്ഥ

യാനയുഗ്യം മഹാധനം || 2.89.17 ||

താസ്തു ഗത്വാ പരം തീര -

മവരോപ്യ ച തം ജനം |

നിവൃത്താ കാന്ധചിത്രാണി

ക്രിയന്തേ ദാശബന്ധുഭിഃ || 2.89.18 ||

സവൈജയന്താസ്തു ഗജാ

ഗജാരോഹൈഃ പ്രചോദിതാഃ |

തരന്തഃ സ്ഥ പ്രകാശന്തേ

സപക്ഷാ ഇവ പർവതാഃ || 2.89.19 ||

നാവശ്ചാരുരുഹസ്തുന്യേ

പ്ലവൈസ്തേരുസ്തഥാപരേ |

അന്യേ കുംഭഘടൈസ്തേരു -

രന്യേ തേരുശ്ച ബാഹുഭിഃ || 2.89.20 ||

സാ പുണ്യാ ധൃജിനീ ഗംഗാം

ദാശൈഃ സന്താരിതാ സ്വയം |

മൈത്രേ മുഹൂർത്തേ പ്രയയൗ

പ്രയാഗവനമുത്തമം || 2.89.21 ||

ആശ്വാസയിത്വാ ച ചമുഃ മഹാത്മാ

നിവേശയിത്വാ ച യഥോപജോഷം |

ദ്രഷ്ടും ഭരദ്വാജമൃഷിപ്രവർയ -

മൃത്രികസദസ്യേർഭരതഃ പ്രതസ്ഥ || 2.89.22 ||

സ ബ്രാഹ്മണസ്യാശ്രമമഭ്യുപേത്യ

മഹാത്മനോ ദേവപുരോഹിതസ്യ |

ദദർശ രമ്യോഽജവൃക്ഷദേശം

മഹദ്വനം വിപ്രവരസ്യ രമ്യം || 2.89.23 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ||